

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 02.11.2017

Sayfa: 7

Tiraj: 26055

StxCm: 54

1/1

İŞBİRLİĞİ PROTOKOLÜ İMZALADILA

Türkiye ile Kuveyt arasındaki ticarete **DEİK** ve Burgan Bank desteği geldi

Türkiye ile Kuveyt arasındaki ticareti geliştirmek amacıyla **DEİK** ve Burgan Bank arasında bir işbirliği protokolü imzalandı. Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek'in 30-31 Ekim 2017 tarihlerinde gerçekleştirdiği Türkiye-Kuveyt 10'uncu Dönem Karma Ekonomik Komisyon Toplantısı kapsamında, imzalanan protokol kapsamında Türkiye ile Kuveyt arasındaki ticari ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesi, iki ülkenin karşılıklı olarak iş heyeti ziyaretleri, yeni işbirliği alanlarının her iki ülke iş dünyası temsilcilerine sunulması ve iş forumlarının düzenlenmesi hedefleniyor. İşbirliğinin aynı zamanda, Türkiye ile Kuveyt arasında petrokimya, enerji, yapı malzemeleri, gıda ve tarım ürünleri gibi sektörlerde yeni işbirliği imkânlarının doğması öngörülürken, Türkiye'ye Kuveyt sermayesi-

nin çekilmesi için bir platform oluşturulması planlanıyor.

10 yılda 2 katına çıktı

DEİK/Türkiye-Kuveyt İş Konseyi Başkanı İbrahim Ekşi, iki ülke arasındaki ticaret hacminin son 10 yılda 2 katına çıktığını ve ticaret hacminin 2020 yılına kadar 3 milyar dolara çıkarılmasının hedeflendiğini söyledi. Ekşi, "Büyümek isteyen, küreselleşmek isteyen Kuveytli fon ve şirketlerin Türkiye'yi pas geçmemesi gerekir" dedi.

Burgan Bank Türkiye Genel Müdürü Murat Dinç ise Türkiye'yi büyüyen bölgesel finansal güç merkezi olarak konumlayan Burgan Bank Grubu'nun, güçlü sermayesini, yüksek likiditesini, uluslararası bilinirliğini ve bankacılık deneyimini Türkiye'nin gücü ile birleştirerek sinerji yaratmayı sürdüreceğini anlattı.

Çin'le ticari ilişkiler masaya yatırılıyor

OKAN Üniversitesi Türkiye-Çin ticari ve ekonomik ilişkilerini masaya yatırıyor. 'Bir Kuşak, Bir Yol: Çin'den Türkiye'ye Yeni İpek Yolu' başlıklı Türkiye-Çin Ekonomik Forumu, Okan Üniversitesi Konfücyus Enstitüsü ve İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi işbirliği ile yarın düzenleniyor. Türkiye-Çin ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerinin masaya yatırılacağı foruma ICBC Türkiye Yönetim Kurulu Başkanı XuKeen, HUAWEI Orta Doğu Bölge-

si Başkan Yardımcısı XuXiaoBo, **DEİK** Türk-Çin İş Konseyi Başkan Yardımcısı Necati Abacıoğlu, TÜSIAD Pekin Ofisi Eski Temsilcisi ve Coşkunöz Holding Çin Bas Temsilcisi İraz Turhan Alvaran, Türkiye İhracatçılar Meclisi Denetim Kurulu Üyesi Bülent Aymen ve Okan Üniversitesi İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Güner Gürsoy katılıyor. Forumda Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu QianBo'nun da konuşma yapacak.

Tarih: 03.11.2017

Sayfa: 11

Tiraj: 312808

StxCm: 77

1/1

Sotheby's Danışma Kurulu'ndayım, artık sanatla ilgileniyorum

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan'ın Cumhurbaşkanlığı Resepsiyonu için Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'ne girerken ilk karşılaştığım isimler Çalık Holding Yönetim Kurulu Başkanı **Ahmet Çalık**, Bank Pozitif'in ortağı **Halit Cingilhoğlu**, Galatasaray Spor Kulübü Başkanı **Dursun Özbek** ve Kiraça Holding Yönetim Kurulu Başkanı **İnan Kiraç** oldu.

Daha sonra **Halit Cingilhoğlu** nu Anadolu Holding Yönetim Kurulu Başkanı **Tuncay Özilhan** la sohbet ederken gördüm. **Cingilhoğlu** ile son uzun sohbeti 2010'de New York'taki Plaza Otel'de yapmıştım. 7 yıl aradan sonra neler yaptığını merak ettiğim için aralarına daldım:

- **Halit Bey**, Türkiye'de mi yaşıyorsunuz, yurtdışında mı?

- **Çoğunlukla Brüksel ve Londra'dayım. Türkiye'ye ara sıra geliyorum.**

- Bankacılık nasıl gidiyor? Yurtdışında bankalarınız (Demir-Halkbank) vardı.

- **O bankamız 5 ülkede faaliyetini sürdürüyor. Toplam aktif büyüklüğü 4-4.5 milyar Euro dolayında.**

- Türkiye'de de Bank Pozitif'te hisseniz var değil mi?

- **Yüzde 29-30 gibi bizim hissemiz. O bankanın büyük hissedarı İsrailli Bank Hapoalim.**

Bank Hapoalim'in Türkiye'deki mutsuzluğunu hissettirdi:

- **Bank Pozitif'i epey küçülttüler.**

New York'taki sohbetten Türkiye'de bankacılık yapma özlemini anımsadım:

- Siz hisselerin tümünü alıp Bank Pozitif'i büyütmeyi düşünmez misiniz?

- **Ben artık bankacılık yapmıyorum gibiyim. Tüm işlere Bank Pozitif Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Akçakayahoğlu bakıyor.**

7 yıldır dünyaca ünlü müzayede evi

Vahap
MUNYAR

vmunyar@hurriyet.com.tr

Sotheby's'in (Londra'da kuruldu, merkezi New York'ta) Danışma Kurulu'nda olduğunu vurguladı:

- **Artık sadece sanatla ilgileniyorum.**

Bank Hapoalim'e Türkiye'ye ilk girdiği günlerde mevduat bankacılığı izni sözü verildiğini anımsattı:

- **Araya giren bazı sorunlar, Bank Pozitif'e mevduat toplama izninin verilmesini geciktirdi. Artık onlar da bu konuda pek istekli değil.**

Cingilhoğlu ile kısa sohbet sırasında Türkiye İhracatçılar Meclisi'nin (TİM), Mayıs ayı ortalarında Tel Aviv'e yaptığı seyahati anımsadım. İsrailli-Türkiye İş Konseyi Eş Başkanı **Menashe Carmon**, o seyahatte şu bilgiyi paylaştı:

- **Bank Hapoalim'i Türkiye'ye getiren benim.**

Bank Pozitif Başkanı ve CEO'su, Türkiye-İsrailli İş Konseyi Eş Başkanı **Hasan Akçakayahoğlu**, bankadaki küçülmeyi anlattı:

- **İsrailli ile yaşanan gergin dönem, Bank Hapoalim'i de olumsuz etkiledi. Bank Pozitif'in aktifleri 2 milyar dolardan 700 milyon dolara geriledi.**

Ardından ekledi:

- **Bankamızı yeniden büyötmek için hissedarlarımızla konuşuyoruz.**

Bank Hapoalim, Türkiye'de büyötmeyi gündemine alır mı? Yoksa, küçölmeyi sürdürüp, sessiz sedasız Türkiye'den çekilir mi?

Yurtdışındaki bir mağaza, Türkiye'de 250 kişiye iş demek

TÜRKİYE İhracatçılar Meclisi'nin (TİM) İhracat Haftası'nın ilk gününde **Ali Kırca**'nın yönettiği "İhracat Meydanı" oturumu gerçekleşti. LC Waikiki Yönetim Kurulu Başkanı **Vahap Küçük**, "İhracat Meydanı"nda perakende sektörünün dışa açılma temposuna değindi:

- **Ülkemizin markalarının yurtdışında 4 bin mağazası var.**

LC Waikiki'nin yurtdışı mağaza

sayısının 400'e yakın olduğunu vurguladı:

- **Yurtdışında yılda 100'ü aşkın mağaza açıyoruz. Bu, yılda 200 milyon dolar ek ihracat anlamına geliyor. Bu yılki ihracatımız 600 milyon doları buluyor.**

Yurtdışında açılan mağazaların bir başka etkisine işaret etti:

- **Yurtdışında açılan her mağaza, Türkiye'de 250 kişiye istihdam şansı veriyor.**

GÖKYİĞİT'E JAPONYA DEVLET NİŞANI

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 04.11.2017

Sayfa: 1

Tiraj: 26378

StxCm: 83

2/2

Ali Nihat Gökyiğit'e Japonya Devlet Nişanı

Tekfen Holding Kurucu Onursal Başkanı Ali Nihat Gökyiğit, Türkiye ve Japonya arasındaki ilişkilerin güçlendirilmesine sunduğu katkılar nedeniyle Japonya Devlet Nişanı ile onurlandırıldı. Gökyiğit, özellikle **DEİK** ve **BDT İş Konseyi** Başkanlığını yürüttüğü dönemde, zengin bilgi ve iş birliğiyle Japon şirketlerini Orta Asya ve Kafkas ülkelerine yatırıma teşvik etmişti.

Japonya ile kültürel, ticari ve bilimsel ilişkilerin gelişmesine eşlik eden isimlere verilen Japonya Devlet Nişanı'na 2017 Sonbahar Dönemi'nde layık görülen isimler ilan edildi. Japonya İktisadi Başkonsolosluğu'nun yetki bölgesi içerisinde Japonya ile Türkiye arasındaki yakın dostluk ilişkilerine ve karşılıklı anlayışın geliştirilmesine sunduğu katkılardan dolayı Tekfen Holding Kurucu Onursal Başkanı Ali Nihat Gökyiğit, "Athan İşçiler, Yükseklen Güneş Nişanı ve Boyun Bant" (The Order of the Rising Sun, Gold Rays with Neck Ribbon) ile onurlandırıldı. Japonya Dışişleri Bakanı Taro Kono, Gökyiğit'e katkılarından dolayı

bir tebrik mesajı gönderdi.

Sakura ağacı ile kurulan manevi bağ

Gökyiğit, başkanlığını yaptığı Ali Nihat Gökyiğit Vakfı yönetiminde Nihat Gökyiğit Botanik Bahçesi'ne, Japonya - Türkiye ilişkilerinin bağlanması olan 1800 Ertuğrul Fırkateyni Fırtına çiftliğinin ismini taşıyan sakura ağacı dikerek anımsatırları düzenlemiştir. 2000 yılı itibarıyla her yıl düzenlenen Ertuğrul Fırkateyni Anma Törenleriyle iki ülke

arasındaki karşılıklı anlayışın geliştirilmesine ve dostluğu pekiştirilmesine önemli katkı sundu.

Gökyiğit, Japonya ve Türkiye arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesine yadsınmayarak ölgüde katkıları da sundu. **Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)** Türkiye ve Başbakanlık Devletler Topluluğu (BDT) **İş Konseyi** Başkanlığını yürüten Orta

Asya ve Kafkas ülkeleri ile Japon şirketleri arasında köprü görevini üstlendi. Bu ülkeler ile ilgili bilgi ve iş

birliğini sayesinde, Japon şirketleri bölgeye yatırım yapmaya teşvik ederek her iki coğrafya için de katma değeri yüksek projelerin hayata geçirilmesine vesile oldu. Tüm bunlara ek olarak 2004'te Tekfen Filarmoni Orkestrası'nın Japonya'da Türkiye Yılı etkinlikleri kapsamında verdiği konserler, 2013'te gösterime giren ilk Türk - Japon ortak yapımı "Ertuğrul 1860" film çekimlerinde bir Tekfen Grup şirketi olan Antalya Sinemasıyla yapılan destek ve geçtiğimiz mart ayında İstanbul Japon Haftası 2017 etkinliklerine sunulan katkı ile Gökyiğit, iki ülke arasında kültürel etkileşimin artırılmasına önemli bir rol oynadı.

ÇİN'LE İŞ YAPMAK İSTEYEN GENÇLER MUTLAKA ÇİNCE ÖĞRENMELİ

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 04.11.2017

Sayfa: 1

Tiraj: 26378

StxCm: 84

2/2

TÜRKİYE-ÇİN EKONOMİK FORUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

'Çin ile iş yapmak isteyen genç artık Çince öğrenmeli'

Türkiye-Çin Ekonomik Forumu'nda konuşan Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Denetim Kurulu Üyesi Bülent Aymen, Çin ile iş yapmak isteyen gençlere seslendi. Aymen, "Çinceyi öğrenmekte geç kaldık. Bizden geçti ama gençler mutlaka iş yapmak istiyorlarsa Çinceyi öğrenmeliler" dedi.

Bir Kuşak, Bir Yol Çin'den Türkiye'ye Yeni İpek Yolu' başlıklı Türkiye-Çin Ekonomik Forumu, Okan Üniversitesi Konfüçyus Enstitüsü ve İşletme ve Yönetim Bilimleri Fakültesi işbirliğiyle Okan Üniversitesi'nin Tuzla Kampüsü'nde gerçekleştirildi. Panoelde iki ülke ekonomik ve ticari ilişkilerini **DEİK** Türk-Çin İş Konseyi Başkan Yardımcısı Necati Abacıoğlu, TÜSİAD Pekin Ofisi Eski Temsilcisi / Coşkunöz Holding Çin Baş Temsilcisi İrsaz Turhan Alvaran, Türkiye İhracatçılar Meclisi Denetim Kurulu Üyesi Bülent Aymen, ICBC Türkiye Bankası A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Xu Keen, HUAWEI Orta Doğu Bölgesi Başkan Yardımcısı Xu Xiaobo ve Kumport Genel Müdürü Özgür Soy değerlendirdi.

'Vize desteği bekliyoruz'
Aymen, Çin ile iş yapmak isteyen gençlere seslenerek,

"Çinceyi öğrenmekte geç kaldık. Bizden geçti ama gençler mutlaka iş yapmak istiyorlarsa Çinceyi öğrenmeliler" dedi.

Alvaran da iki ülke arasında 2016 yılında toplam 27 milyar dolarlık ticaret hacminin gerçekleştiğini söyledi. Özellikle turizm alanında Çinli turistlerin Türkiye'ye çekilmesi'nin önemini aktaran Alvaran, 2018'in Çin'de Türk turizm yılı olmasının sektöre katkı sağlayacağını kaydetti. İkili ilişkilerde vize konularının çözümünün gerekliliğine değinen Alvaran, bu konuda Çin Halk Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Qian Bo'dan destek bekladiklerini ifade etti.

'Yatırıma devam edeceğiz'
HUAWEI Orta Doğu Bölgesi Başkan Yardımcısı Xu Xiaobo ise Türkiye'deki iyi ekonomik ortam ve devlet destekleri sayesinde iyi bir dönemden geçtiklerini ifade etti. Xu Xiaobo, "Son 5 yılda Türkiye'de 50 milyon doları aşkın vergi ödedik. 1300 yerli çalışana sahibiz. 660'tan fazla yerli şirketle işbirliği içindeyiz. Türkiye'ye yatırım yapmaya devam edeceğiz" dedi.

İSTANBUL/DÜNYA

İTALYA VE TÜRKİYE ARASI TİCARET HACMİ % 10 ARTACAK

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 04.11.2017

Sayfa: 10

Tiraj: 26378

StxCm: 21

1/1

'İtalya ve Türkiye arası ticaret hacmi % 10 artacak'

İtalya'nın başkenti Roma'ya resmi ziyaret gerçekleştiren Ekonomi Bakanı Nihat Zeybekci, Türk ve İtalyan işadamlarının katıldığı toplantıda iki ülke arasındaki ekonomik ilişkileri değerlendirdi. İtalyan Sanayicileri Konfederasyonu'ndaki toplantıda Zeybekci, 2017'nin iki ülke açısından da başarılı bir yıl olduğuna dikkati çekerek ticaret hacminin çok daha ileri seviyelere çıkarılabileceğine inancını dile getirdi. Bu yıl iki ülke arasında ticaret hacminde yaklaşık yüzde 10'luk bir artış öngördüklerini ifade eden Zeybekci, 2017'de iş dünyası temsilcilerinin başarılı bir yıl geçirdiğini kaydetti. Zeybekci, "Bunun önümüzdeki yıllarda sürdürülebilir hale getirilmesi ve sürdürülmesi son derece önemli. İki ülke arasında ithalat ve ihracatın dengede olduğu bir ilişkimiz var" ifadelerini kullandı. İtalya Ekonomik Kalkınma Bakanı Carlo Calenda'nın İtalyan heyetine başkanlık ettiği toplantıya, AK Parti Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve DEİK Başkanı Nail Olpak da katıldı.

Hüner iş ahlâkını uygulayabilmek

Hâli Cibrat, "alın yazımızı sadece alın teriyle silebiliriz" der... Türkiye İktisadi Girişim ve İş Ahlakı Derneği (İGIAD) Başkanı **Ayhan Karahan**'ın aktardığı bu sözle ahlâkî üretimin, birey, kurum ve ülke için önemini gündemimize sunuyor.

Türkiye İş Ahlakı Zirvesi'nden **Nihat Erdoğan**ş, ahlâk söz konusu olduğunda iş'e kendimizden başlamaya öneriyor ve **sorumu, kendi sorumluluk alanımızın dışına öteleyemeyeceğimizi** savunuyor.

Derin bilgisini Savunma

Bakanı İken yakından tanı-

dığım Başbakan Yardımcısı

Fikri İyşık'ın zirve konu-

masında mesajı çok net:

"çalışanın işyerini, kendi işyeri

gibi kabul etmesi; iş ahlâk ve

değerler eğitimiyle mümkün."

İşveren ve İşçi Açısından

Üretimde İş Ahlakı panelinde;

Süleyman Orakçıoğlu; çalı-

şanına adil davranan, iş tanımlarını doğru

yapan patron modeli çiziyor; **"iş ahlâk,**

strateji metinlerine girmeli" diyor.

Mahmut Arslan, iş ahlâkını sendikacı

perspektifinden değerlendiren **"sadece çalı-**

şanı değil, endüstrinin bütününe kapsa-

ması gerektiğine" vurgu yapıyor ve **modern**

külfetin dışladığı çağda vahşi arenaşa

karşı çıkarak **"başka bir dünya mümkün"**

diyelebileceğimizi **zihin yapısı** taraf ediyor.

İş Ahlakı Açısından Büyüme ve İnovasyon

panelinde **Nail Olpak**'ın vurgusu; tanımlama-

da gösterdiğimiz hüneri, uygulamada sergileme

özerineydi; **"iş ahlâkında kamunun sorum-**

luluğuyla toplumsal bütünlük sağlanma-

lı." İş ahlâkta birlemeden iş ahlâk sonuçları

bu dünyada görmek çok daha önemli.

Mehmet Büyükeş'nin İhracat

Haftası'nda büyümenin kalitesine vurgu

yapan konuşmalarını dinlemiştim. Dün; **ino-**

vasyonun içselleştirilmemesi halinde

tüketererek büyüme zorunda kalacağı-

mızı hatırlattı ve **Finlandiya** örneğini verdi;

"Düşük yolsuzluk seviyesi ile vatanda-

şın kurallara uyma hevesini birleştirip kal-

ınlamışlar. Bu ikisinin toplamı, **iş ahlâkının**

tanımı zılda..."

Zirvenin kapanışında konuşan Ömer

Dinçer; ahlâkın dinle sınırlanmaması gerek-

tiğini hatırlatıyor ve **bireysel tutum ile top-**

lumsal davranış arasında uyum sağlanma-

ması halinde **"ahlâkî yarılma"** tehlikesine

işaret ediyordu.

Ahlak; insanın zihninde başlar.

Üretimin sürdürülebilir olması için de iş ahlâ-

kının **toplumun pratiğinde** olması gerekir.

Sosyal genlerimiz, bugün Batı'nın dilinde

"etik değerlere" dönüşen ahlâkî kodları-

mızı taşıyor.

Maharet; **kendi hazinemizi Batı'dan**

dilenmemek ve bu kültür coğrafyasın-

da iş ahlâkını yeniden yüceltmek, **beşikten**

mezara dek bize eşlik eden kavram

haline getirmektir.

serref.oguz@sabah.com.tr

İş ahlâkı üretimi artırır

İGLAD tarafından düzenlenen 2'inci İş Ahlakı Zirvesi'nde konuşmacılar işçi ve işverenin ortak ahlakı değerler çerçevesinde buluştuğu takdirde, üretimin artacağını belirtti

Türkiye İslami Cemaatı ve İly Ahluks Derneği'nin (KİAD) düzenlediği 2'inci İly Ahluks Zirvesi 14-15 Kasım Martı'nı geçekleştirdi-

[illegible]

İnsanlar birbirini ve insanları kontrol edemeyenleri bir dilleseyi yok ederek evlerini öze çıkarmaya başladılar insanları dedi.

SOSYAL HAKLARA SERTİFİKA

Zirve'de SABAH Gazetesi Ekonomik Müdürü Dr. Şeref Oğuz'un moderatörlüğünde ORKA Haldun Yılmaz, Karadağ Başbakanı Silejman Ötköçü ve Halk ile Konuşuyoruz'a Genel Başkanı Mehmet Arslan'ın katılmasıyla "İşçilerin ve İşverenlerin Sorunları" başlıklı panel oturumu düzenlendi.

İki öğrencinin de çalışk buralarına ve gırtlıklarına dokunarak Çanakkale, bir kapaklı bir tıbbi alet için harika bir parçaya dönüştürüldü. Çanakkale, "Tıbbiye kütüphanesindeki kütüphane" ile ilgili bir kitap. Bu kitap, "Tıbbiye kütüphanesindeki kütüphane" ile ilgili bir kitap. Bu kitap, "Tıbbiye kütüphanesindeki kütüphane" ile ilgili bir kitap.

İş barışı sağlanırsa
iş ahlakı gelişir

SEVEN güncel sürümüne "3000" ile anılmaya başlandı ve Türkiye'deki En İyi Müzik Sanatçısı Ödülüne de layık görüldü. "Seven" Türkiye'deki En İyi Müzik Sanatçısı Ödülüne de layık görüldü. "Seven" Türkiye'deki En İyi Müzik Sanatçısı Ödülüne de layık görüldü.

Ailede başlar
okulda devam eder

TİM Başkanı Büyükelçi, 15 okuluken İsmail Akkale öğrencisinin aynı sınıfta okuduğu belirtti. Büyükelçi, "Akkale öğrenciler arasında buğur, okula giderken okur, Akkale öğrenci olmanın fani bir işi Akkale'de bekledim. Bu nedenle 15 okuluken gittiğimden beri aynı sınıfta okuduğumuzu söylemek için çok mutluyum. Öğrencilerim arasında buğur okuduğum için çok mutluyum. Öğrencilerim arasında buğur okuduğum için çok mutluyum. Öğrencilerim arasında buğur okuduğum için çok mutluyum."

Türkiye Singapur'un yatırım radarında

Diş Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye - Singapur İş Konseyi Başkanı ve Akfen Holding Üst Yöneticisi (CEO) Süha Güçsav, kişi başına düşen 55 bin dolarlık gelirle dünyanın en zengin ülkeleri arasında bulunan Singapur'un Türkiye'yi yatırım radarına aldığını söyledi. Güçsav, ilk olarak 2007'de Akfen Holding ile başlayan Singapurlu şirketlerin Türkiye'ye yönelik ilgisinin NEF ve Ağaoğlu projeleri ile devam ettiğini belirterek, iki ülke arasında iki ay önce uygulamaya giren yeni ticaret anlaşması ile bu ilginin daha da arttığını ifade etti. Güçsav, "Büyük olan işler de arkadan gelecek" diyerek, iki ülke arasındaki ticaret hacminin birkaç yıllık süre içerisinde 5 milyar dolar seviyesine ulaşacağını öngördüklerini kaydetti.

● Ekonomi Servisi

ABD ziyareti ekonomide YENİ KAPILAR AÇACAK

Başbakan Yıldırım'ın ABD ziyareti, iş dünyası tarafından memnuniyetle karşılandı. İş dünyası temsilcileri, siyasi gerginliğin durulduğunu belirterek, şimdi de ekonomide yeni kapıların açılması gerektiğini vurguladı.

VİZE SORUNUNUN ÇÖZÜLECEĞİNİ DÜŞÜNÜYORUZ

AMERİKAN Türk İş Geliştirme Konseyi Başkanı Uğur Terzioğlu "Toplantıya Türk-Amerikan Dernekleri Asamblesi (ATAA) Başkanı Kenan Çağlar'ın yanı sıra Amerikan Türk Konseyi (ATC) CEO'su Howard Beasey ve Amerikan Parlamentosu Türk Dostluk Grubu eski Başkanı ve halen Kentucky Eyaleti Kongre Üyesi olan Ed Whitfield da katıldı. Vize konusundaki sorunun Başbakan'ın Mike Pence ile yapacağı görüşmede eski haline gelmesini bekliyoruz" dedi. ABD'yle 1820 yılında temeli atılan dostluğun 200 yıl sonra tekrar gücüne kavuşmasını beklediklerini de vurgulayan Terzioğlu, Başbakan Binali Yıldırım'ın da 1818 yılında ABD'yi ziyaret eden Deniz Korumalılarının bir denizci olduğunu hatırlattı.

TÜRKİYE ile ABD arasında vize krizi ile başlayan siyasi gerilimde sular duruluyor. ABD tarafının Türkiye'ye uygulanan vize ambargosunu yumuşatmasının ardından dün, Başbakan Binali Yıldırım da ABD'ye uçtu. Bu ziyaretin, siyasi ilişkilerin yanı sıra ekonomik konularda da 'yeni kapı' açması bekleniyor. ABD'de yeni yönetimin göreve gelmesinden sonra Türkiye'den ABD'ye başbakan düzeyinde gerçekleştirilen ilk ziyarette Yıldırım, ABD Başkanı Yardımcısı Mike Pence ile ikili, siyasi, askeri ve ekonomik ilişkileri görüşecek. Ekonominin de görüşmelerin odağında bulunacağı ziyarette, Yıldırım, ya-

tırımcı ve iş adamlarıyla bir araya gelecek. İş dünyası, söz konusu olumlu havanın, Başbakan Yıldırım'ın ABD ziyaretiyle ekonomik ilişkilere yansıyacağı değerlendirilmesinde bulundu.

DEDİKODULAR SON BULACAK

Uyg Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK) Türkiye-ABD İş Konseyi (TAK-İC) Yürütme Kurulu Üyesi Mehmet Ali Yalçındağ, ABD ve Türkiye'nin, ticari, ekonomik, askeri ve politik alanlarda uzun süredir birlikteliği olduğunu söyledi. Yalçındağ, "Bazı olumsuz gündemler var, vize konusu, bankalarımız ile ilgili bazı dedikodular. İnancım o ki sayın Başbakanımızın ziyareti bazı dedikoduların bertaraf edilmesi

için faydalı olacak ve görüşmeler de ekonomik ilişkilerin güçlenmesi için yeni bir kapı açacak" dedi. Yalçındağ, "Bilhassa Türkiye'deki Amerikan yatırımlarının temsilcilerinin rahat giriş yapamaması büyük bir sorun. Hükümetimizin bu süreçte iş insanlarının zorla kalmamaları için yoğun çaba sarf ettiğini götlemliyoruz. Umanıyorum ki bu konular kısa sürede geride kalır" diye konuştu.

ORTA YOL BULUNMALI

Türk Amerikan **Konseyi** (ATC) Başkanı Howard Beasey de Türk ekonomisinin olumlu görünümü gü-

çüne alın-
duğunda gö-
rüşmelerde ta-
rafların, üretim ve
çeşitli teknolojik sektör-
lerin entegrasyonunu artırarak eko-
nomik ilişkileri geliştirmeye yönelik
konulan ele almalarının beklendiğini
söyledi. İkili ilişkilerin zorlu bir dö-
nemden geçtiğini hatırlatan Beasey,
"Kararlı ve ileriye bakan bir ortaklık
için birden fazla sorun çözümleridir. İş
dünyası, her iki hükümetin de iki ül-
ke arasındaki mevcut siyasi konular-
da orta yolu bulmasını bekliyor. Böyle-
ce iş dünyası, iş yapmaya ve ikili tica-
ret ilişkilerini geliştirmeye devam ede-
bilir" diye konuştu.

Yeni kapılar açılacak

Başbakan Binali Yıldırım'ın ABD ziyareti ve vize başvurularının sınırlı ölçüde kabul edilmesi piyasalara olumlu yansıdı. "Yeni kapı"ların aralanması iş dünyasındaki umutları artırdı.

Başbakan Binali Yıldırım'ın ABD ziyaretinin yanı sıra ABD ile vize sorununun çözümüne yönelik yaşanan gelişme piyasalara olumlu yansıdı. Sınırlı ölçüde vize başvurularının yeniden kabul edilmeyle bağlandı-ğının açıklanması dolar/TL paritesinde de iyimser hava yaşanmasını sağladı. Başbakan Yıldırım'ın ABD ziyaretinde özellikle ABD Başbakan Yardımcısı Mike Pence ile ikili, siyasi, askeri ve ekonomik ilişkileri görüşecek olması "Yeni kapı"ları aralaması açısından da iş dünyasında umutları artırdı.

Testlerden geçiyoruz

Big Economic Dialogue Kuru-ru (BIDK) Türkiye-ABD İş Konseyi (TAKK) Yürütme Kurulu Üyesi Mehmet Ali Yalçındağ, ABD ve Türkiye'nin, ticari, ekonomik, askeri ve politik alanlarda uzun süredir birlikteliği olduğunu söyledi. Bu güçlü birlikteliğin son dönemde bazı testlerden geçtiğine ancak iki ülkenin iş birliğinin bölge için önemi ve faydasının göz ardı edilemeyeceğine dikkati çeken Yalçındağ, "İnancım o ki sayın Başbakanımızın ziyareti bazı dedikoduların bertaraf

edilmesi için faydalı olacak ve görüşmelerde ekonomik ilişkilerin güçlenmesi için yeni bir kapı açacak" dedi.

İş dünyasının, tarafların iletişimi kanallarını açık tutmasını beklediklerini belirten ve vize gerginliğinin ekonomik yatırımlar için sağlıklı bir durum olmadığını altını çizen Yalçındağ, "Bilhassa Türkiye'deki Amerikan yatırımlarının temsilcilerinin rahat giriş yapamaması büyük bir sorun. Hükümetimizin bu süreçte iş insanlarının zorda kalmamaları için yoğun çaba sarf ettiğini gözlemliyoruz. Umuyoruz ki bu konular kısa sürede geride kalır" ifadelerini kullandı.

**İhracat
% 34 arttı**

TÜRKİYE'NİN ABD'ye yaptığı ihracat tutarı bu yıl Ocak-Eylül döneminde geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 34,1 artarak 4 milyar 812 milyon dolar-
dan 6 milyar 451 milyon dolara yükseldi. Türkiye'nin aynı dönemde ABD'den yaptığı ithalat da yüzde 3,8 artarak 8 milyar 949 milyon dolar oldu. İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi bu yılın 9 ayında 15 milyar 400 milyon dolar olarak gerçekleşti. Küresel finansal krizin etkisiyle 12 milyar doların altına düşen iki ülke dış ticaret hacmi, 2011'de en yüksek seviyeye olan 20,6 milyar doları görmüş-tü. İki ülke arasındaki dış ticaret hacmi geçen yıl 17,5 milyar dolar oldu. ABD'nin Türkiye ihracatındaki payı geçen yıl yüzde 4,6 olur-ken, ithalattaki payı yüzde 5,5 seviyesinde gerçekleşti.

İş dünyası orta yol bekliyor

İkili ilişkilerin zorlu bir dönemden geçtiğini belirten Türk Amerikan **Konseyi** (ATC) Başkanı Howard Beasey de Türk ekonominin olumlu görünümü göz önüne alındığında görüşmelerde tarafların, üretim ve çeşitli teknolojik sektörlerin entegrasyonunu

arttırarak ekonomik ilişkileri geliştirmeye yönelik konuları ele almanın beklendiğini söyledi. Beasey, "Kararlı ve ileriye bakan bir ortaklık için birden fazla sorun çözülmelidir. İş dünyası, her iki hükümetin de iki ülke arasındaki mevcut siyasi konularda orta yolu bulmasını bekliyor. Böylece iş dünyası, iş yapmaya ve

ikili ticaret ilişkilerini geliştirmeye devam edebilir" diye konuştu. Beasey, vize işlemlerinin askıya alınmasının iş yapma kolaylığını engellediğini belirterek, her iki ülkenin de vize başvurularını sınırlı ölçüde başlatma kararının Başbakan Yıldırım'ın ABD ziyareti öncesi olumlu bir hava yarattığını dile getirdi.

Türkiye güven tazeledi

Brüksel'de düzenlenen NATO Savunma Bakanları Toplantısı'nda, ittifakın komuta yapısının gözden geçirilmesi gibi pek çok konu tartışılacak. Milli Savunma Bakanı Canikli'nin temasları ise, Türkiye açısından önemli anlamlar taşıyor

Nurettin Canikli

James Mattis

Türkiye, Transatlantik ilişkiler hattında bulunan stratejik müttefikleriyle karşılıklı güven tazeledi. NATO Savunma Bakanları Toplantısı'na katılmak üzere Brüksel'de bulunan Milli Savunma Bakanı Nurettin Canikli, ABD'li meslektaşı James Mattis başta olmak üzere, İngiliz, İspanyol ve Fransız mevkidaşlarıyla ikili görüşmeler gerçekleştirdi. Ayrıca Türkiye'nin milli hava savunma sisteminin temelini oluşturacak anlaşma da, Fransız ve İtalyan savunma bakanları ile birlikte imzalandı.

Ankara, Türkiye'nin NATO'dan uzaklaştığı ya da batı ile arasında mesafe koyduğuna dair söylentilere son vermek amacıyla önemli bir irade sergiledi. Nitekim Milli Savunma Bakanı Nurettin Canikli, Brüksel'de ve NATO karargahında Türkiye'nin savunma sanayinin geleceği için önem teşkil eden ve NATO müttefiklerine de büyük katkıda bulunacak iki önemli anlaşmaya imza attı. Türk milli hava savunma sisteminin yanı sıra, İspanya ile "havuzlu çıkarma gemisi" konusunda prensip

anlaşması sağladı.

Türkiye, bazı NATO müttefiklerinin Ankara'ya yönelik siyasi veya askeri açıdan "hasmane" olarak tanımlanabilecek tavırlarına son vermeleri gerektiğini vurguladı. Türkiye'nin savunma ve güvenlik alanında yükümlülüklerini yerine getirdiğini hatırlatan Bakan Canikli, Türkiye'nin atmış olduğu bu adımlar sayesinde güvenlik tüketen değil, üreten bir ülke olduğunu hatırlattı.

Berlin'le ilişkiler

Bununla birlikte Almanya Milli Savunma Bakanı ile görüşen Canikli, iki ülke arasında yaşanan gerilimi ve bunun karşılıklı şekilde aşılması için Berlin'in atması gereken adımları masaya yatırdı. Hükümet kurma çalışmalarını sürdüren Angela Merkel de, Türkiye ile ilişkileri yumuşatmak amacıyla sessiz adımlar atmaya başladı. Koalisyon hükümetinin potansiyel üyeleri arasında yer alan

HABER ANALİZ

Güldener Şonmut
stb@sejia@gmail.com

Hristiyan Sosyalistler ile Liberal Demokratlar, koalisyon protokolünde Türkiye ile AB arasındaki üyelik müzakerelerinin sonlandırılması kararının yer almasını istedi. Ancak Merkel, buna şiddetle karşı çıkarak, konunun koalisyon görüşmelerinin ön koşulu olarak olamayacağını ve protokole bu ifadelerin yer verilmeyeceğini söyledi.

Alman iş dünyası da, Türkiye ile Almanya arasında yaşanan gerginlikten rahatsız. Türk savunma sanayinin ihalelerinden ve ortaklıklarından dışlanan Alman savunma sanayi, ne "TFX" ne de hava savunma sistemi projesinde yer alıyor. AB'nin önde gelen ekonomi yöneticileriyle görüşmek üzere Brüksel'e gelen Cumhurbaşkanı'nın ekonomi baş danışmanı Hatice Karahan da, Avrupalı finans çevreleriyle bir araya geldi.

DEİK ve YASED heyetlerinin katılımıyla düzenlenen, iki

gün süren toplantılarda Türkiye ekonomisinin makro ekonomik yapısının güvenilirliğine yönelik görüşlerini ve buna dayalı makro ekonomik verileri paylaştı. Karahan, gerek Avrupa Bakanlar Birliği toplantısında gerekse de Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Komisyonu yetkilileriyle görüşmelerinde, Türkiye ekonomisinin potansiyel krizlere dayanıklılığını yineledi. DEİK adına heyete katılan TEB Yönetim Kurulu üyesi Varol Ceviz, AB yetkilileriyle yaptığı görüşmede bu hususu teyid etti. McKinsey & Company Türkiye'de ortak olan Ali Üstün, Türkiye'nin yapısal reformlarıyla ilgili yatırımcılara ve katılımcılara bilgi verdi.

DEİK ve YASED üyesi, Bosch'un Türkiye CEO'su Steven Young da, AB'ye üye ülkelerle Türkiye arasında seçimler döneminde yaşanan gerilimlerin kısa vadede iş dünyasını olumsuz yönde etkilediğini hatırlattı. Böylece Ankara, güven tazelemek NATO'daki bazı ortaklarının attığı olumlu adımları karşılıksız bırakmayacağını mesajını verdi.

ABD'Lİ DEVDEN Türkiye'ye yatırım

► EYLÜLDE Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'la, ABD'de görüşen Washakie Renewable Energy (WRE) LLC. Başkanı Jacob Ortell Kingston, önceki akşam **DEİK** Başkanı Nail Olpak'la görüştü. Türkiye'deki yatırımlarını SBK Holding'le yapan WRE, yeni yatırımlara hazırlanıyor. SBK Holding Başkanı Sezgin Baran Korkmaz, satın almayı planladıkları fabrikayı Kingston ile incelediklerini kaydetti.

ABD'Lİ WRE YATIRIM İÇİN GELDİ

HABERTÜRK

GÜNLÜK

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 15.11.2017

Sayfa: 11

Tiraj: 203656

StxCm: 18

1/1

ABD'li WRE yatırım için geldi

ABD'li yatırım şirketi Washakie Renewable Energy (WRE) LLC. Başkanı Jacob Ortell Kingston, Türkiye'ye gelerek Ankara ve İstanbul'da üst düzey görüşmeler yaptı. Kingston'un, 13 Kasım'da **DEİK** Başkanı **Nail Olpak** ile bir araya

Sevgin Baran Korkmaz

geldiği, yatırımları konuştuğu belirtildi. ABD'li şirket yatırımlarını SBK Holding A.Ş. ile ortaklaşa yapıyor. Kingston, Erdoğan ile görüşmesindeki yatırım planlarının detaylarını paylaştı. 2017 yılı bitmeden WRE

ile yeni bir yatırım işbirliği anlaşması yaptıklarını açıklayan SBK Holding Başkanı Sevgin Baran Korkmaz, satın almayı planladıkları fabrika ve tesisleri Kingston ile yerinde incelediklerini kaydetti. Korkmaz, son satın almaların tutarının 185 milyon doları bulunduğunu söyledi.

GEÇİŞ NOKTASI OLAN ÜRDÜN, YATIRIM İÇİN ÖNEMLİ BİR CAZİBE MERKEZİ KONUMUNDA

DÜNYA DOSYALAR

DÜZENSİZ

GAZETE EK

ULUSAL

Tarih: 16.11.2017

Sayfa: 10

Tiraj: 26378

StxCm: 171

RUHSAR PEKCAN

Bağta AB ve Uzakdoğu ülkeleri olmak üzere, Ürdün'de yabancı yatırımların en çok çekildiği bölge Akabe Özel Ekonomik Bölgesi'dir. Akabe'nin Irak, Suudi Arabistan ve Mısır'a yakın konumu ile hem Körfez ülkelerine hem de Doğu Afrika pazarlarına erişimi kolaylaştırıyor. Ürdün'ün Arap ülkeleriyle olan GAFTA Anlaşması doğrultusunda, gıda işleme ve paketiye işlemleri yapıldıktan sonra bitmiş ürünler Akabe'den bölge ülkelerine gümrüksüz ihraç ediliyor.

Akabe Özel Ekonomik Bölgesi kentin kara, hava, deniz bağlantısından hareketle dünya standartlarında bir yatırım bölgesi oluşturmak, yerli-yabancı yatırımcıları bölgeye çekmek, ekonomide özel sektörün katılımını arttırmak amacıyla, özerk, liberal, düşük vergili, gümrüksüz, çok uluslu ve çok sektörlü bir kalkınma bölgesi mantığıyla Singapur örneği esas alınarak kuruldu.

Stratejik konumu Ürdün'ü yatırım anlamında cazip kılıyor

Ürdün, konumu gereği Ortadoğu ve Körfez ülkelerine bir geçiş noktası olmasıyla yatırımcıların dikkatini çekiyor, herhangi bir güvenlik sorunu bulunmuyor. Özellikle Suriye'nin transit geçişe kapanmasıyla birlikte Ürdün, yatırımlar açısından daha fazla önem kazandı. Buna ilave Ürdün'ün Türkiye ile 2009 yılında yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması, ayrıca ABD, AB, Kanada ve

Geçiş noktası olan Ürdün, yatırım için önemli bir cazibe merkezi konumunda

Ürdün, konumu gereği Ortadoğu bölgesinde, özellikle Suudi Arabistan, Irak, Suriye, Körfez ülkelerine ve Kuzey Doğu Afrika'ya bir geçiş noktası olmasıyla yatırımcıların dikkatini çekiyor. Ülkede herhangi bir güvenlik sorunu bulunmuyor. Özellikle Suriye'nin transit geçişe kapanmasıyla birlikte Ürdün, yatırımlar açısından daha fazla önem kazandı.

Singapur ile Serbest Ticaret Anlaşmaları da var.

Ürdün önemli bir fosfat üreticisidir. Dolayısıyla Türkiye'deki gübre üreticileri açısından hem yatırım hem de ithalat anlamında önem taşıyor. Diğer yandan, ABD ile olan Serbest Ticaret Anlaşması tekstil üreticilerimiz açısından son derece cazip. Çin'li firmalar Ürdün'de tekstil yatırımı yaparak ABD pazarına gümrüksüz ihracat yapabiliyor.

Ürdün aynı zamanda bölgede önemli bir turizm destinasyonu konumunda bulunuyor. Akabe ve Ölü Deniz, Petra, Wadi Rum özellikle kış aylarında ziyaretçi çeken destinasyonlar. Artan turist ihtiyacını karşılamak üzere otel yatırımlarına ihtiyaç duyuluyor. Bir firmamız geçtiğimiz yıllarda, Ürdün'ün en büyük altyapı projelerinden birine imza attı. 1.1 milyar dolar değerindeki proje ile 330 km boru hattı ile Ürdün'ün güneyinde yer alan Disi Havzası'ndan Amman'a su taşınıyor. Buna ilave Ürdün, sağlık konusunda önemli bir merkez olarak dikkat çekiyor. Bölge ülkelerinden hasta çeken bir konuma sahip olan Ürdün, bu özelliği sayesinde ilaç ve tıbbi malzeme üreten firmalarımız açısından da fırsatlar sunuyor.

Firmalarımızın Ürdün'de enerji, altyapı, ulaştırma ve Kızıldeniz-Ölüdeniz projesi bağta olmak üzere takip ettikleri önemli birtakım projeleri mevcut. Ürdün'ün iş çevrelerimiz açısından çok da iyi tanınmadığını düşünüyorum. Ürdün küçük bir pazar olarak algılanmakta. Oysa ki Irak ve Suudi Arabistan ile diğer Körfez ülkeleri, Doğu Afrika ülkeleri bağta

olmak üzere çok büyük pazarlara bir geçiş noktası konumunda.

Daha fazla Türk yatırımı göreceğimize inanıyorum

2009 yılında yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması ile birlikte ticaret hacmimiz 2006-2016 döneminde 2.5 kat arttı. 2016 yılında Ürdün'e ihracatımız 648 milyon dolara ulaştı. Ürdün ile Yatırımların Karşılıklı Teşvik ve Korunması Anlaşması ile Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması halen yürürlükte duruyor. Olumlu devam eden ekonomik ilişkilerimizin daha da ileriye gitmesi kaçınılmaz. Önümüzdeki dönemde Ürdün'de daha fazla Türk yatırımı göreceğimizi düşünüyorum.

2016 yılında, **İş Konseyi** olarak Ürdün'e üç ayrı ziyaret düzenledik. Ziyaretlerimizde Ürdün Başbakanı, Ulaştırma, Enerji, Su, Sanayi Ticaret Bakanları ve Merkez Bankası Başkanı ile görüşmeler gerçekleştirdik. **İş Konseyi** olarak 25 Temmuz 2017'de **DEİK**'te Ürdün'lü iş adamları ile beraber ortak bir **İş Konseyi** toplantısı gerçekleştirdik ve Ürdün-Akabe yatırım bölgesinden gelen yetkililer Ürdün'deki yatırım imkanlarını anlattılar ve çok da ilgi gördü. Ayrıca Ürdün Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Bakan Yurub F. Qudah ve Ürdün Temsilciler Meclisi Başkanı Sayın Atef Tarawneh'in ülkemize yapmış olduğu ziyaretleri esnasında yatırım ve işbirliği imkanlarını değerlendirdik. Önümüzdeki aylarda, **DEİK** ve Ürdün Devlet Sanayi Yatırım Şirketi ile beraber Ürdün'deki yatırım olanaklarının anlatılacağı bir forum düzenlemeyi öngörmekteyiz.

Jordan is a major attraction center for investment as a transit point

RUHSAR PEKCAN / **DEİK**/Türkiye-
Jordan Business Council President

The region where foreign investments are most attracted in Jordan, especially from the EU and Far East countries, is the Aqaba Special Economic Zone. Aqaba's location near to Iraq, Saudi Arabia and Egypt makes access both to the Gulf countries and the East African markets easier. In line with the GAFTA agreement between Jordan and Arab countries, after food processing and packaging operations, final products is exported duty free to the countries of the region from Aqaba.

Aqaba Special Economic Zone is organized as an autonomous, liberal, low tax, duty-free, multi-national and multi-sectoral development region on the basis of Singapore example in order to create a world-class investment zone through the city's land, air and sea connection, to attract domestic and international investors and increase the participation of private sector to the economy. With the Free Trade Agreement, which entered into force in 2009, our trade volume increased 2.5 times in 2006-2016 period. In 2016, our exports to Jordan reached \$ 648 million. The Treaty of Mutual Encouragement and Protection of Investments with Jordan and the Agreement on the Elimination of Double Taxation are still in force. It is unavoidable that our positive ongoing economic relations go further. I think we will see more Turkish investments in Jordan in the forthcoming period.

In 2016, we have organized three separate visits to Jordan as the Business Council. During our visits, we held talks with the Prime Minister of Jordan, the Ministers of Transport, Energy, Water, Industry and Commerce and the President of the Central Bank. As the Business Council on July 25, 2017, we held a joint business council meeting with businessmen from Jordan in **DEİK** and authorities from the Jordan-Aqaba investment region have described investment opportunities in Jordan and it attracted a lot of attention. In addition, during their visits to Turkey we evaluated investment and cooperation opportunities with Jordan Industrial and Commercial Minister Mr. Minister Yurub F. Qudah and Jordan Representative Assembly President Mr. Atef Tarawneh. In the coming months, we foresee to organize a forum with **DEİK** and Jordan State Industrial Investment Company to describe the investment opportunities in Jordan.

SARAY BİSKÜVİ ÜRDÜN DE İLK ÜÇ MARKA ARASINA GİRMEMEYE ODAKLANDI

DÜNYA DOSYALAR

DÜZENSİZ

GAZETE EK

ULUSAL

Tarih: 16.11.2017

Sayfa: 13

Tiraj: 26378

StxCm: 172

1/1

Saray Bisküvi, Ürdün'de ilk üç marka arasına girmeye odaklandı

Ürdün pazarında 27 yıldır faaliyet gösteren Saray Bisküvi, stratejik pazar olarak belirlediği ülkede, en büyük üç marka arasına girmeyi hedefliyor. Saray Bisküvi'nin ihracat şirketi İhsar A.Ş.'nin Yönetim Kurulu Başkanı Kamil Özdağ, halen 120 ülkeye ihracat yaptıkları bilgisini verdi. Türkiye'nin küresel pazardaki marka imajına nitelikli ürün ve hizmetleriyle katkı verdiklerinin altını çizen Özdağ, ayrıca iki yıl önce Turquality Destek Programı'na dahil olduklarını anımsattı. Ürdün'ü de Ortadoğu'nun Paris'i olarak gördüklerine işaret eden Özdağ, "Orta vadede, bu pazarda istikrarlı büyüme planları yapıyoruz. Hedefimiz bulduğumuz kategorilerde ilk üçte yer almak" diye konuştu.

Saray markasıyla bisküvi, gofret, çikolata, kek, kraker ve şekerleme kategorilerinde ihracat yaptıkları bilgisini veren Kamil Özdağ, Ürdün pazarında modern ve geleneksel kanalları bir arada kullanarak ilerlediklerini kaydetti. Özdağ, marka imajını pekiştirmek ve talebi arttırmak amacıyla marketlerde doğrudan tanıtım yanı sıra TV, radyo gibi iletişim araçlarında reklam verdiklerini vurguladı.

Ürdün'de lokal ve global pazarı doğru analiz ederek, trendleri öngörmeyi ve hızlı aksiyon almayı amaçladıklarını da işaret eden Kamil Özdağ, şöyle devam etti: "Tüketiciyle markamız arasında duygusal bir bağ kurmak, yenilikçi, çevreci ve güvenilir bir marka olmak bizim her zamanki önceliğimiz. Inovasyona dönük süreçleri özümsemiş ve içselleştirmiş bir yapıya sahibiz. Böyle bir yapı içinde çalışarak, katma değeri yüksek,

yenilikçi ürünler, hizmetler ve süreçler ile sürdürülebilir rekabet avantajına ulaşmayı hedefliyoruz" dedi.

Ürdün'de diğer Ortadoğu ülkelerine göre farklılaşan bir tüketim trendi bulunduğu vurgulayan Kamil Özdağ, Avrupa damak tadının geliştiği ülkede, inovatif ve katma değerli üretimle öne çıktıklarını aktardı. Ürdün'de 27 yıldır aynı distribütörle çalıştıklarını belirten Özdağ, ülkede Saray ürünleriyle büyümüş bir jenerasyonun yer aldığına işaret etti. Ürdün'ü stratejik bir pazar olarak gördüklerine değinen Özdağ, "Ürdün ve Türkiye ekonomik işbirliği için yıllardan beri birçok çalışma yürütülüyor. Ayrıca birçok **güvenli** de bu anlamda çaba gösteriyor. Mevcut iyi ilişkilerimizi ilköli görüşmeler, çözüm toplantıları, seyahatler, iş insanlarının yakın çalışmalarıyla geliştirerek pazardaki payımızı daha da artırabili-

leceğimize inanıyoruz" dedi.

Temelleri 1961 yılında atılan şirketin, 1979'dan itibaren Saray markasıyla şekerleme ve lokum üretimi yapmaya başladığını kaydeden Kamil Özdağ, 1981 yılında tescil edilen marka ile 1987 yılından itibaren ihracata başladıklarını anlattı. 1995 yılında ise 'tanınmış marka' unvanı aldıklarını dile getiren Özdağ, "Tüm kalite, hijyen ve gıda güvenliği faaliyetlerimizi ISO, HACCP, BRC sertifikaları ile belgeliyoruz. Ayrıca tüm ürün gruplarımızın kalitesini TSE tarafından verilen Helal Uygunluk Belgesi ile de tescilliyoruz" dedi.

Saray Biscuit is focused on being one of the first three brands in Jordan

Operating in Jordan, named as the strategic market by the company, since 27 years, Saray Biscuit is aiming to be one of the three biggest brands in the market. According to the President of İhsar A.Ş. the import company of Saray Biscuit, they are importing to 120 countries. Özdağ underlined the contribution they are making to Turkey's brand image in global market by producing qualified products and services and reminded that they were included Turquality Support Program two years ago. Özdağ stated that they see Jordan as Paris of the middle East. "We have medium term consistent growing plans in the market. Our target is to be one of the biggest three in the sectors we operate," Özdağ said.

Kamil Özdağ informed that with Saray brand they are importing the products including biscuit, wafer, chocolate, cake, cracker and confectionery and in Jordan market they are following modern and traditional channels together. Özdağ also highlighted that in order to reinforce the image of the brand and increase the demand they are using television and radio for their advertisement beside direct publicity.

Kamil Özdağ stressed that they also aim to make correct analysis on local and global market, to forecast the trends and to take swift actions in Jordan. "Our main priority is to build an emotional connection with consumers and to be an innovator, environmentalist and trustful brand. We have a structure which absorbed and assimilated innovative processes. By working in this structure we aim to reach sustainable competitive advantage with high added value, innovative products, services and processes," Özdağ said.

Kamil Özdağ highlighted that Jordan has a different consumption trend than other Middle East countries. He added that European appetite is developing in the country and they are stepping forward with innovative and high added value production. Özdağ stated that there is a generation grown up with Saray products in the country after working with the same distributor since 27 years. Özdağ by naming Jordan as a strategic market added that "There are many projects running in order to increase the economical cooperation between Jordan and Turkey. With this aim many business councils are making effort. We believe that we can increase our share in the market with bilateral meetings, solution meetings, travels and close cooperation of businessmen."

TURKISH, BRAZILIAN ENVOYS SAY BILATERAL TIES MUST BE IMPROVED

DAILY SABAH

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 17.11.2017

Sayfa: 9

Tiraj: 8373

StxCm: 33

1/1

Turkish, Brazilian envoys say bilateral ties must be improved

» **TURKISH** and Brazilian ambassadors have underscored the necessity of forging better and stronger bilateral ties to accomplish much more in various areas.

Speaking at a ceremony held by the Brazilian Embassy in Ankara on Wednesday for the 128th anniversary of the proclamation of the Republic in Brazil, Brazilian Ambassador to Ankara Eduardo Gradilone said, "New renovated premises will better reflect the importance of the relations between Brazil and Turkey."

Stressing that Brazil and Turkey will celebrate 160 years of formal diplomatic relations next year, the Brazilian ambassador said the embassy is planning an intensive and extensive schedule of events to mark the occasion.

Gradilone asserted that the embassy will organize "concerts, presentations, round tables and conferences on topics of interest for Brazil and Turkey."

Noting that Brazil is back on track after its economic crisis, it will "resume several bilateral projects that began in 2010 under our strategic partnership, particularly in the economic, trade and investments areas."

The Brazilian envoy said the Turkish Foreign Economic Relations Board (**DEİK**) sent a delegation to Brazil last week.

"Let's consider tonight the restart of a process that will take us back to the best moments in our bilateral relationship," he said.

Also speaking at the occasion, İnan Özyıldız, the director general for bilateral political affairs and Turkish ambassador, said Brazil is one of the countries with which "we have the most advanced relations and our biggest trade partner among the Latin America countries."

Özyıldız explained that the bilateral travel volume between the two countries amounted to \$2.1 billion last year. He said Ankara believes "we will experience a growth and increase in our trade volume and economic relations once more with our Brazilian friends."

ANKARA / DAILY SABAH

GÜNEY KORE'YE YÖNELİK 5 MADDE LİK YOL HARİTASI İZLEYECEĞİZ

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 18.11.2017

Sayfa: 1

Tiraj: 26378

StxCm: 132

1/2

DEİK BAŞKANI
NİLİ DİPAK:

GÜNEY KORE'YE YÖNELİK 5 MADDE LİK YOL HARİTASI İZLEYECEĞİZ 08

DÜNYA

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 18.11.2017

Sayfa: 1

Tiraj: 26378

StxCm: 132

2/2

Güney Kore ile ticari denge için 5 maddelik yol haritası

DEİK/Türkiye-Kore İş Konseyi, hazırladığı 'Güney Kore Ülke Raporu' ile iki ülke arasındaki ticaret dengesizliğini kapatmayı amaçlıyor. Raporda toplam 1.200 ürün pozisyonu incelendi ve Türkiye'nin Güney Kore'ye ihracatı açısından potansiyel taşıyan ürünler belirlendi. Dengeyi sağlamak için ise 5 maddelik bir yol haritası öngörüldü.

Sabancı Üniversitesi İstanbul Politikalar Merkezi Uzmanı Dr. Altay Atlı tarafından hazırlanan raporun tanıtım toplantısı dün İstanbul'da düzenlendi. Hazırlanan rapora göre iki ülke arasındaki ticari dengeyi sağlamak için 5 maddelik bir yol haritası belirlendi. Buna göre ilk olarak ekonomisinde iç tüketimin ağırlığını artırmak isteyen Güney Kore'de bu dönüşümün öncü sektörlerini hedeflemek gerekiyor. İkinci ola-

rak Türkiye'nin Güney Kore'den yaptığı ithalat Türkiye açısından fayda sağlayacak ürünlere yönelmeli. Üçüncü öneriye göre Güney Koreli firmaların özellikle otomotiv, elektronik, gemi inşaatı ve demir çelik gibi sektörlerde yeni

yatırımları teşvik edilmeli. Aynı zamanda Türkiye'deki büyük alt-yapı projelerine Güney Kore firmalarının daha fazla katılım sağlamalarının önü açılmalı. Dördüncü olarak Türkiye'yi Güney Koreli turistler için daha cazip bir hale getirmenin önemine vurgu yapılıyor. Son olarak da Güney Koreli tüketici nezdinde olumlu bir Türkiye ve Türk ürünü algısının geliştirilmesi ve ilişkilerin kurumsal düzeyde sürdürülebilir bir biçimde kurulması öneriliyor.

'Rekabetin yüksek olduğu sektörlerde odaklanılmalı'
Raporun tanıtımında konuşan **DEİK** Başkanı **Nail Otupak**, 2013

yılında yürürlüğe giren Serbest Ticaret Anlaşması'nın daha işlevsel ve aktif hale getirilmesi gerektiğini belirterek, "İkili ticaretimiz, ülkemiz lehine dengelemek için, gıda, inşaat, tekstil, hazır giyim ve yenilenebilir enerji gibi, rekabetin yüksek olduğu sektörlerde daha yoğun çalışmalı ve ürün bazında çeşitliliğin artması için gayret sarf etmeliyiz" dedi.

DEİK/Türkiye-Kore İş Konseyi Başkanı Tamer Saka da sadece yatırım veya ticaret ile sınırlı kalmayarak daha derin bir ortaklığa odaklanmak gerektiğine dikkat çekti. Türkiye'deki Kore menşeli yatırımları fayda prensibi ile artırmak gerektiğini belirten Saka, "Mevcut güçlü ilişkilerimizi çok daha ileri seviyelere taşıyabiliriz" dedi. Güney Kore Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Youngcheol Cha ise iki ülke arasındaki ekonomik ortaklığın geliştirilmesi gerektiğine vurgu yaptı. İkili ticaretin artırılması ile ekonomik ilişkilerin düzelebileceğini, raporda belirtilen ihracat potansiyeli olan ürünlerin ticarete konu edilmesi gerektiğini söyledi. Başkonsolos, ayrıca inşaat sektöründe üçüncü ülkelerde işbirliğinin mümkün olduğunu vurguladı. İSTANBUL/DÜNYA

Yatırımda da ticarete de Koreliler önde

Merkez Bankası verilerine göre, 2016 yılı itibarıyla Güney Kore'de yerleşik kişilerin Türkiye'deki toplam yatırımlarının değeri 566 milyon dolar seviyesinde ve bu rakam 2012'de ulaşılan 1,3 milyar dolarlık tepe seviyesinden sonra bir düşüş yaşadı. Türkiye'de faaliyet gösteren Güney Koreli firma sayısı 326. Türkiye'de yerleşik kişilerin Güney Kore'deki doğrudan yatırımları ise yalnızca 40 milyon dolar seviyesinde. Yatırım ilişkilerindeki bu tabloya karşılık ticaret ilişkilerinde Türkiye aleyhine dengesiz bir durum söz konusu. 2016 yılında Türkiye, Güney Kore'ye 519 milyon dolar ihracat yaparken, buna karşılık bu ülkeden 6,4 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirdi. Başka bir deyişle Türkiye, Güney Kore'ye sattığı her bir dolarlık mal karşılığında bu ülkeden 12,3 dolarlık mal satın alıyor.

YENİ AKİT

GÜNLÜK

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 18.11.2017

Sayfa: 7

Tiraj: 51299

StxCm: 9

‘Biz yeterli görmüyoruz ama büyümemiz sürekli pozitif revize ediliyor’

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (DEİK)

Başkanı Olpak, “Biz kendi büyümemizi hiçbir zaman yeterli görmüyoruz ama Türkiye olarak neredeyse uluslararası kuruluşlar tarafından büyüme oranları her gün pozitif anlamda revize edilen bir süreç yaşıyoruz” dedi.

Asya Pasifik Bölgesi özelindeki çalışmalar kapsamında **DEİK**/Türkiye-Güney Kore **İş Konseyi** tarafından son 1 yılda, 18’den fazla etkinlik gerçekleştiğini belirten Olpak, aralık ayı içinde de Başbakan Binali Yıldırım’ın katılımıyla bölgeye bir ziyaretin planlandığını açıkladı.

Olpak, Güney Kore’de, önümüzdeki 10 yıl içinde ortalama yüzde 2,5-3 civarında stabil büyüme beklendiğini belirterek, “Çok fazla mutlu olmadığımız ikili ticaretimizin daha dengeli bir şekilde götürülmesi, önceliklerimiz içinde olmalı” açıklamasında bulundu.

STA ile ticaretimiz katlandı

DEİK, Türkiye ile Güney Kore ekonomik potansiyeli ortaya koyan raporu yayımladı. İki ülke arasındaki ticaretin boyutu 7 milyar dolara ulaştı.. Bin 200 ürünün potansiyelini araştıran **DEİK** ihracatı arttırmak için gıda, tarım, inşaat ürünlerine odaklanacak.

Dış Ekonomik İlişkiler Kurulu (**DEİK**), Türkiye ve Güney Kore arasındaki ticari ilişkilerini geliştirmeye yönelik raporunu açıkladı. Teknoloji devi Güney Kore ile alternatif ticari ve yatırım ilişkilerinin masaya yatırıldığı rapor, bundan sonraki süreçte ihracat odaklı stratejilerin önemine dikkat çekti. Raporda, İki ülke arasındaki ticaretin boyutu 7 milyar dolara ulaştığı bilgisine yer verildi. Ayrıca, ithalat ve ihracatta Güney Kore Türkiye'yi 13'e katladı. Bin 200 ürünün potansiyelinin incelendiği açıklandı. **DEİK** Başkanı **Nail Olpak**, rapor kapsamında, ihracatı geliştirmek için gıda, tarım tekstil,

kimyasal ve yapı malzemelerine odaklanacağımızı duyurdu.

BASBAKAN ARALIK'TA ZİYARET EDECEK

Olpak iş adamları olarak Güney Kore pazarının potansiyelin daha fazla kavranması gerektiğini ifad etti. **DEİK/ Türkiye-Güney Kore İş Konseyi** tarafından son 1 yılda, 18'den fazla etkinlik gerçekleştiğini belirten Olpak, Aralık ayı içinde de Başbakan Binali Yıldırım'ın katılımıyla bölgeye bir ziyaretin planlandığını açıkladı. Güney Kore Cumhuriyeti İstanbul Başkonsolosu Youngcheol Cha, iki ülke arasındaki ekonomik

ortaklığın geliştirilmesi gerektiğine vurgu yaparak, ikili ticaretin artırılması ile ekonomik ilişkilerin düzelebileceğini, ihracat potansiyeli olan ürünlerin ticarete konu edilmesi gerektiğini söyledi. Başkonsolos ayrıca inşaat sektöründe üçüncü ülkelerde iş birliğinin mümkün olduğunun da altını çizdi. Toplantıda verilen bilgiye göre, Türkiye ile Güney Kore arasında 2012 yılında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması sonrasında 2016 yılında Türkiye'deki Güney Kore menşeli doğrudan yatırımlar 566 milyon dolara, iki ülke arasındaki ticaret hacmi ise 6,9 milyar dolara ulaştı.

TURKEY, SOUTH KOREA TURN FRIENDSHIP INTO PARTNERSHIP

DAILY SABAH

HAFTADA 6 GÜN

GAZETE

ULUSAL

Tarih: 18.11.2017

Sayfa: 1

Tiraj: 8373

StxCm: 194

1/2

Turkey, South Korea turn friendship into partnership

» CONSUL General of the Republic of Korea to Istanbul Cha Young Cheol said it is very important for both the Republic of Korea and Turkey to turn brotherhood felt by both sides into a strong economic partnership, during his speech at the presentation of the "DEİK South Korea Country Report" prepared by the Foreign Economic Relations Board (DEİK) Turkey-South Korea Business Council in Istanbul Friday. The meeting in Istanbul was attended by a number of officials and businessmen from both Turkey and South Korea. The report examined economic relations between Turkey and South Korea, the world's 12th largest economy. *PAGE 3*

DAILY SABAH
HAFTADA 6 GÜN
GAZETE
ULUSAL

Tarih: 18.11.2017
Sayfa: 1
Tiraj: 8373
StxCm: 194

2/2

Turkey, S Korea to turn long-lasting brotherhood into strong economic partnership

Turkey and South Korea are eager to transform their long-lasting brotherhood into a strong economic partnership by increasing business cooperation, reaching potential and bringing bilateral trade to a higher level

ALAN LOPAN - ISTANBUL

CONTINUED FROM PAGE ONE.

SEEN as a road map as to how the long-lasting economic relationship between the two countries could be improved in the upcoming period, the report analysed the current potential in exports and investments.

Chef also stressed that the economic partnership between the two countries should be improved and that economic relations could be improved with by increasing bilateral trade, adding that products with export potential should be subject to trade.

"There is huge potential for Turkey and Korea to cooperate, particularly in the construction sector in third countries, like Central Asia, where each country can use its competitive features to reach joint prosperity," Chef underlined.

Chef also pointed to recently signed projects in Turkey, particularly in the renewable energy sector, where Isat Kahyon and the South Korean Hamshe Group consortium won the tender in March this year for the Karapinar Renewable Energy Resource Area (YEKA), where the largest solar energy power

plant in Turkey will be established.

Indicating that he has some suggestions in addition to the report on how to improve the current economic situation for both countries, Chef said the residency and work permit process for Korean businessmen in Turkey is not only complex but also takes a lot of time, even before coming to Istanbul, adding that it needs to be simplified into one step.

PRIME MINISTER YILDIRIM TO VISIT THE REGION IN DECEMBER

During his opening speech, **THIR** Chairman **Neel Olpak** said there is a long-standing social and cultural heritage between South Korea and Turkey.

Indicating that there is a trade relationship between the two countries that has reached the "strategic partnership" level since 2013, Olpak said, as businessmen, they could improve and bring the relationship between the two countries to a higher level.

Underlining that within the scope of activities related to the Asia-Pacific region, the **THIR** Turkey-South Korea Business Council has carried more than 18 events in the last year and announced that a visit to the region was planned with the participation of Turkish Prime Minister Binali Yildirim in December.

Recalling that South Korea is expected to grow around 2.5-3 percent over the next 10 years, Olpak said Turkey never sees its own growth as enough, and they were passing through a period in which a number of international institutions have revised up the country's growth forecasts.

"When we evaluate these things together, bringing mutual trade, about which we are not really satisfied at the moment, to a higher level should be our priority. The free trade agreement, which entered into force in 2013, needs to be brought to a more functional and active state. To balance mutual trade in favor of our country, we have to work more inten-

The Hyundai Asan factory in the industrial province of Izmir is a noteworthy example of Turkish-South Korean economic partnerships.

sively in sectors where competition is high such as food, construction, textiles, ready-to-wear and renewable energy and we must increase the diversity of products."

During his opening speech at the presentation of the report, **THIR** Turkey-South Korea Business Council Chairman and Kibar Holding CEO Tamer İbaki said in the report Turkey looked for an answer to how economic cooperation between Turkey and South Korea could become more balanced, adding that the report also consisted of implications for ways relation between the two countries could be improved. "We looked at the issue in a multidimensional way by not only concentrating on exports or investment funds, and we tried to put forward a number of concrete suggestions," he said.

Saying that the two countries have a rooted relationship, a lot more could be built

over it today and tomorrow, and it could be brought to a much higher level, said İbaki.

He added that the advantage of the two countries lies in the trust the two countries have in each other that was built over the years. "By taking this trust and friendship as a basis, we could improve our mutual trade and investments," he added.

According to the information compiled from the report, which was prepared by Sabanci University Istanbul Policy Center Specialist Dr. Alpay Atli, who presented the report at the meeting, Turkey is importing \$12.3 for every \$1 exported to South Korea.

Atli also underlined that the report includes information on how current economic relations between the two countries could be improved. Export and import potentials, investments, the service sector and many other issues were discussed during the meeting.

Atli also said the total South Korean capital in Turkey has reached \$356 million, according to data from the Central Bank of Republic of Turkey (CBRT). In addition, as of June 30 this year, there are 35,200 foreign-funded companies in Turkey, of which 124 have South Korean capital. Atli said, according to data compiled by the Economy Ministry, moreover, the bilateral trade volume between the two countries reached \$6.9 billion.

Atli also underlined that one of the clear-cut definitions that summarizes South Korea's view of Turkey from an economic point of view is the statement on South Korea's Customs Administration website that says Turkey is the "bridgehead for entry to European and Central Asian markets." He added that around 25.4 million foreigners visited Turkey in 2016, of which 106,000 were foreigners with South Korean passports.

Tarih: 18.11.2017

Sayfa: 12

Tiraj: 312808

StxCm: 148

1/1

Arzum Başkanı Kolbaşı, 'Üretimin yüzde 75'i burada' dedi

ÜRETİM ÇİN'DEN TÜRKİYE'YE KAYDI

Türk kahve makinesi 'Okka' ile yurtdışında hızlı bir büyüme yakaladıklarını anlatan Arzum Yönetim Kurulu Başkanı Murat Kolbaşı, "Küçük ev aletleri pazarı 1 milyar dolar. Üretimde Türkiye'ye odaklandık. Eskiden önemli bir bölümü Çin'deydi" dedi.

ÇUMARTESİ SOHBETLERİ
ELİF ERGU

MURAT Kolbaşı, aile şirketi Arzum'un ikinci büyük temsilcisi. 1966'da kurulmuş Arzum'la yaptığı olan Arzum Yönetim Kurulu Başkanı Murat Kolbaşı, Arzum'u dünyaya açtı. Küçük ev aletleri markası Arzum, marka yolculuğundaki en önemli çıkışı Okka Türk kahvesi makinesiyle bundan 3 yıl önce yaptı. Aynı zamanda DİE Arzu Perforik İşletim Koordinatörü Başkanı ve TAİDER (Türkiye Aile İşletmeleri Derneği) kurucusu Murat Kolbaşı Yü Türk makinalarının yurtdışı yolculuğunu konuştu.

ENDONEZYA VE UKRAYNA
Tahmin ve yerli markaların her yerde rekabet ediyoruz. Türk makinalarını ne ne kadar satıyor? - Koley değil iğniz ama bessen önekliler siz de görüyorsunuz. Bu Türk kahvesi makinesini Türkiye'den çok yurtdışında satıyoruz. Yurtdışında onlar için geleneksel olan kahve makineslerinden farklı bir ürün Okka. Ve o kahve makinesini gibi 200-250 Euro'ya satılıyor. Türk kahvesinin tüketimi dünya genelinde çok yüksek değil ancak artıyor. Bizim ürünlerimiz 4 kitede, 32 ülkede satılıyor. Ukrayna'da da Endonezya'da da var.

Endonezya'da Türk kahvesi makinesi satmayı nasıl başardınız?
Orada çok farklı ve özel bir kahve kültürü var. Biz de yaptığımız bir talep oldu. Biz Amerika'dan Arzum'la ya kadar kahve makinesi satıyoruz. Kahve makinesi satılınca fincan da satılıyor, kahve de satılıyor. Biz yaptığımız bir diğer ülke Ukrayna oldu. Ukrayna'dan doğrudan satış yöntemiyle satılıyor. Çok ilgi gördü orada Okka. Türkiye'nin markalı ihracatını hızla artırması gerekiyor. Her marka başka markaların yolunu açıyor.

Ihracata hedefler var fakat e hedefleri yakalamak için innoyasyon, tasarım ve markalaşma şart. Türkiye ise yolları emeklemede dündenize değil mi?
Ihracata hedefler var fakat e hedefleri yakalamak için innoyasyon, tasarım ve markalaşma şart. Türkiye ise yolları emeklemede dündenize değil mi?

İhracatınız 150 milyar dolar seviyelerine vardı. Türkiye 2023 hedeflerini koyarken dünya ihracatının 30 trilyon doları geçeceği düşünülüyordu. Bizim paramız dünya ticareti hacminin yüzde 7,5'a kadar. Bu da ilkeye katıldığında Türkiye bunun içinden istediği payı alacak, 500 milyar dolar ulaşacak. Önümüzdeki yıllar ne getirecek tam bilmiyoruz. Ancak dünya ticareti 18 trilyon doların altına düşti. İhracat için yüksek teknoloji, tasarım şart. Biz de marka olarak tasarımı ön plana çıkarmaya odaklandık.

PAZAR 1 MİLYAR DOLAR
Kahve makinesi dünyada ne kadar büyümeye var? - Biz Türkiye'de emekli kuzarıma, yemek hazırlama makinesinde ve kahve makinesinde toplam ilk 5 marka içindeyiz. Küçük ev aletleri pazarı 1 milyar dolar civarında. Dünya pazarı ise 60 milyar dolar. Küçük ev aletleri dünyada yüzde 5 büyüyor. Türkiye ise daha hızlı büyüyor. Tce ihtiyacı elektrik süpürge ve parlı kullanımı makineleri artıyor, ayrıca kahve makinesinin satışı artıyor. Elipsel bakım ürünleri pazarı da büyüyor. Saç makineleri, epilasyon aletleri de çok satıyor.

Üretimi nerede yapıyorsunuz?
Ağırlıklı olarak Çin'de mi? - Eskiden Türkiye'de çok fazla değildi. Üretimimizin yüzde 75'i Türkiye, Türkiye'de 21 fabrikada yapıyoruz ürünlerimizi. Hang

Kahve makinesi üretici Arzum'un sahibi Murat Kolbaşı 1966'da kurulmuş Arzum'un ikinci büyük temsilcisi. Arzum'u dünyaya açtı. Küçük ev aletleri markası Arzum, marka yolculuğundaki en önemli çıkışı Okka Türk kahvesi makinesiyle bundan 3 yıl önce yaptı. Aynı zamanda DİE Arzu Perforik İşletim Koordinatörü Başkanı ve TAİDER (Türkiye Aile İşletmeleri Derneği) kurucusu Murat Kolbaşı Yü Türk makinalarının yurtdışı yolculuğunu konuştu.

Arzum'un sahibi Murat Kolbaşı 1966'da kurulmuş Arzum'un ikinci büyük temsilcisi. Arzum'u dünyaya açtı. Küçük ev aletleri markası Arzum, marka yolculuğundaki en önemli çıkışı Okka Türk kahvesi makinesiyle bundan 3 yıl önce yaptı. Aynı zamanda DİE Arzu Perforik İşletim Koordinatörü Başkanı ve TAİDER (Türkiye Aile İşletmeleri Derneği) kurucusu Murat Kolbaşı Yü Türk makinalarının yurtdışı yolculuğunu konuştu.

Arzum'un sahibi Murat Kolbaşı 1966'da kurulmuş Arzum'un ikinci büyük temsilcisi. Arzum'u dünyaya açtı. Küçük ev aletleri markası Arzum, marka yolculuğundaki en önemli çıkışı Okka Türk kahvesi makinesiyle bundan 3 yıl önce yaptı. Aynı zamanda DİE Arzu Perforik İşletim Koordinatörü Başkanı ve TAİDER (Türkiye Aile İşletmeleri Derneği) kurucusu Murat Kolbaşı Yü Türk makinalarının yurtdışı yolculuğunu konuştu.

Arzum'un sahibi Murat Kolbaşı 1966'da kurulmuş Arzum'un ikinci büyük temsilcisi. Arzum'u dünyaya açtı. Küçük ev aletleri markası Arzum, marka yolculuğundaki en önemli çıkışı Okka Türk kahvesi makinesiyle bundan 3 yıl önce yaptı. Aynı zamanda DİE Arzu Perforik İşletim Koordinatörü Başkanı ve TAİDER (Türkiye Aile İşletmeleri Derneği) kurucusu Murat Kolbaşı Yü Türk makinalarının yurtdışı yolculuğunu konuştu.

Katma değerli ihracata 2004'te başladık

Siz kaç yıldır kendi markanızla

ihracat yapıyorsunuz?

- 1990 yılından beri ihracat yapıyoruz. İlkten ve Alman markalarına bakan ürünler yapıyorduk. Katma değerli ihracatımıza 2004 yılında başladık. Tasarım merkezinde ürünlerde farklılık yakaladık. 6 farklı blender yaptık, altı açılan elektrikli kuzarıma makinesi ve

Türk kahvesi makinesi yaptık. Biz hep bu kuruluşa bakardık. Dünyaya açılmaya başladık. Dünyada olan küçük ev aletlerinden farklı olarak üretmeye başladık. 17'den fazla farklı, üretmeye ve pazarlamaya başladık. Kendi markamızla Avrupa'da Almanya, Ortadoğu'da Suudi Arabistan, Dubai'ye kadar satıyoruz.

HABER AYŞEGÜL SAKARYA PEHLİVAN
asakarya@ekonomist.com.tr

Türkler Bosna'da yatırım atağında

Türkiye ile Bosna-Hersek arasındaki ticaret hacmi son beş yılda yüzde 70 artarak 600 milyon doları aştı. Önümüzdeki beş yılda ise bunun 1 milyar dolara çıkarılması hedefleniyor. Avrupa'ya açılmanın bir kapısı olarak görülen Bosna-Hersek, son dönemde Türk şirketlerinin gözde pazarları arasına girdi. Şişecam, LC Waikiki, Doğtaş, Hayat Holding gibi şirketler yeni yatırım fırsatları kolluyor.

Türk yatırımcıların yurtdışı büyüme stratejisinde Doğu Avrupa önemli bir yere sahip. Özellikle Bosna-Hersek, kültürel yakınlığı ve Türkiye'deki yatırımcılara özel sunduğu fırsatların da etkisiyle son dönemde öne çıkmaya başladı. Son beş yılda Türkiye ile Bosna-Hersek arasındaki ticaret hacmi yüzde 70 oranında arttı ve 2016'da 600 milyon doları yakaladı. Önümüzdeki beş yılda ise iki ülke arasındaki ticaret hacminin 1 milyar dolara çıkarılması hedefleniyor.

Sadece ticaret hacmi değil Türk şirketlerinin bu ülkedeki yatırımları da artıyor. Bu şirketler arasında Şişecam, Hayat Holding, Ziraat Bankası, Cengiz İnşaat, Çilek, Koton, LC Waikiki, IUS, Nurol Holding, Sarajevo International, Doğtaş, Etcü, Nobel İlaç, Bahçeci, Liva Enerji, Borsa İstanbul yer alıyor.

TRT Türkiye Bosna-Hersek **İ** **Ros** **sey** Başkanı Muzaffer Çilek, telekomünikasyon, mobilya, tekstil, tarım, hayvancılık, sağlık, enerji, inşaat sektörlerinde yeni yatırımcıların pazara girmeye hazırlandığını da söylüyor.

BOSNA'NIN AVANTAJLARI

Türkiye'deki yatırımcılar için Avrupa'ya açılan bir kapı olarak görülen Bosna-Hersek'te kurumlar vergisi Avrupa'nın en düşük seviyesinde

yani yüzde 10 olarak uygulanıyor. Yatırımcılar belirli koşullarla yüzde 10 üzerinden de indirim alabiliyor. Stopaj vergisi bulunmayan ülkede Türkiye ile çifte vergilendirmeyi önleme ve Serbest Ticaret Anlaşması (STA) bulunuyor. Türkiye ile Bosna-Hersek arasında neredeyse tüm ürünlerin ticareti sıfır gümrük ile yapılıyor. Bosna-Hersek'te 30 şubesi bulunan Ziraat Bankası, kalkınma projelerine düşük masraflı finansman sağlıyor. Ayrıca Türk Eximbank'ın ayrıldığı 300

milyon dolarlık kredi de Bosna-Hersek'te yatırım yapmak isteyen Türk şirketlerini bekliyor.

Muzaffer Çilek, bu genel teşviklerin yanı sıra yerel yönetimlerin de bina, arsa, altyapı, işçilik giderleri gibi çok çeşitli teşvikleri bulunduğunu söylüyor. Çilek, "Bosna-Hersek'te şirketlerin yatırım yapmadan önce projeye ve sektöre uygun teşvikleri araştırması gerekiyor" diyor.

EN BÜYÜK İHRACATÇI

Bosna-Hersek'in en büyük yatırımcılarından biri Şişecam. Şişecam Topluluğu, ülkede ilk yatırımını 2006 yılında gerçekleştirdi. Şirket, Bosna-Hersek'te bugüne kadar yaklaşık 160 milyon Euro'luk yatırıma imza attı. Yıllık toplam 2,3 milyon ton soda üretimi gerçekleştiren Şişecam, Avrupa'nın en büyük dördüncü, dünyanın ise en büyük 10'uncu soda üreticisi. Bu üretimin yaklaşık 560 bin tonu ise Bosna-Hersek'teki Soda Lukavac fab-

Muzaffer Çilek

Ahmet Kurman

HEDEFTE 100 BİN TÜRK ÖĞRENCİ VAR

Bosna-Hersek aynı zamanda eğitim sektörünün de çok geliştiği bir ülke. 47 üniversitesi bulunuyor. Son dönemde Türkiye'den öğrenciler de Bosna-Hersek'i tercih etmeye başladı. Bosna-Hersek Amerikan Üniversitesi (AUBH) Bosna-Hersek'te Amerikan sisteminde eğitim veren tek üniversite olma özelliğini taşıyor. İngilizce eğitim verilen Amerikan Üniversitesi Yönetim Kurulu Başkanı Denis Prcić, "İki ülke arasında bağların ticari ve kültürel alanlara da yayılmasını istiyoruz. Eğitim de bu noktada cazip alanlardan biri. Türkiye'den 100 bin öğrenciye ulaşmayı hedefliyoruz" diyor.

rikasında gerçekleşiyor. Şişecam Toppluluğu Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Genel Müdürü Ahmet Karman, bu fabrikanın eski Yugoslavya'daki tek soda üretim tesisi olduğunu söylüyor. Karman, "Bu tesis, son 10 yıllık dönemde Şişecam'ın yaptığı yatırımlar sayesinde Avrupa'nın en hızlı büyüyen sentetik soda üreticisi olma başarısını göstermiştir" diyor.

Bugün Şişecam Toppluluğu, Soda Lukavac ile Bosna-Hersek'in en çok ihracat yapan şirketlerinden biri. 2016 yılında ihracat gelirlerini 100 milyon Euro seviyesine çıkaran Soda Lukavac, 2017 yılında da 100 milyon Euro'nun üzerinde ihracat geliri elde etmeyi hedefliyor.

PERAKENDEYE İLGİ VAR

Son dönemde perakende şirketleri de Bosna-Hersek pazarına yatırım yapıyor. Bunlardan biri de LC Waikiki. 2010 yılında ülkeye giren LC Waikiki'nin toplam dokuz mağazası bulunuyor. Önümüzdeki iki yılda altı mağaza daha açmayı planlayan şirket, orta vadede 16-17 mağaza ve 400'e yakın çalışan sayısına ulaşmayı hedefliyor.

Doğtaş ise 2012 yılından beri bin 500 metrekarelik Doğtaş mağazasıyla, 2016 yılından bu yana da bin 600 metrekarelik Kelebek Mobilya mağazasıyla bu pazarda yer alıyor. 2018 sonuna kadar iki mağaza daha açmayı hedeflediklerini söyleyen Doğtaş Kelebek CEO'su Ersin Serbes, "Bosna pazarı bizim için önemli. Bu konuda araştırma içerisindeyiz" diyor.

BOSNA'YA HAYAT YATIRIMI

Bosna-Hersek'in diğer önemli yatırımcısı Hayat Holding. Şirketin

BOSNA HERSEK'TE YATIRIMDA ÖNE ÇIKAN ALTI SEKTÖR

1 TURİZM: Turist sayısı her yıl yüzde 26 artıyor. Bu oran Avrupa'nın en yükseği ve buna bağlı olarak otel, restoran, tesis ihtiyacı bulunuyor.

2 TEKSTİL: Geleneksel bir tekstil üreticisi olup bu alanda kaliteli ve ucuz işgücünün yanı sıra özel teşviklere de sahip. Tekstil yatırımlarında bir yıl boyunca devlet işçi başına 200 Euro teşvik ödemesi yapıyor ve devlete ödenen işçilik gideri 50 Euro'ya sabitleniyor. Tekstil yatırımları için çeşitli belediyelerin arsa, bina ve altyapı tahsisleri mevcut ve uygun fiyata kiralamar yapmak mümkün. Özellikle halihazırda Avrupa'ya iş yapan şirketler üretimlerinin bir bölümünü veya tamamını Bosna-Hersek'e kaydırmayı tercih ediyor.

3 ENERJİ: Özellikle hidroelektrik konusunda Bosna-Hersek ciddi bir potansiyele sahip. Avrupa'nın enerji ihracatçısı konumunda olan ikinci ülkesi olup HES potansiyelinin sadece yüzde 30'u kullanılıyor. 200 ayrı noktada tespit edilmiş ve bazıları ruhsatlı olan HES projeleri mevcut. Devlet Euro başlı 12 yıllık alam

garantisi veriyor ve uluslararası elektrik şebekelerine de bağlantı sağlanıyor. Ayrıca termik santral, rüzgâr enerjisi ve güneş enerjisi projeleri de bulunuyor.

4 AĞAÇ İŞLEME VE MOBİLYA: İhracatın ithalattan yüksek olduğu bir sektör olan mobilyada ihracat 500 milyon Euro civarında. Kaliteli ağaçları ve katma değerli ürün üretebilme kabiliyetleri var. Ayrıca uygun fiyata kalifiye işgücü bulunabiliyor.

5 YAZILIM: Dünya çapında iş yapan yazılım şirketleri ve mühendisler var. Çözüm ortaklığı ve üçüncü pazarlara ortak açılmak dahil bu alanda birçok işbirliği mümkün.

6 TARIM VE HAYVANCILIK: Binlerce kilometre nehir var ve sularının yüzde 92'si birinci kalite. Yani bir su cenneti. Bu özellikli tarımda da önemli fırsatlar yaratıyor. Bakir ve temiz toprakları çok çeşitli tarımsal üretime elverişli. Küçük ve büyükbaş hayvancılığın da yapıldığı ülkede et üretimi kaliteli ve fiyatları da uygun. Ayrıca Türkiye'deki şirketlerin yıllık 10 bin ton işlenmiş et ve karkas et alma hakkı var.

iki amiral gemisi Hayat Kimya ve Kastamonu Entegre, 2005 yılında Bosna-Hersek'te Natron-Hayat şirketini kurarak Maglaç'da 1956'da faaliyete başlayan Natron kağıt ve selüloz fabrikasını satın aldı ve kraft ambalaj kağıdı üretimini işine girdi. Natron Hayat fabrikasının üretimimin yeniden yapılandırılması, kapasitesinin modernizasyonu ve büyümesi için Hayat Holding, yaklaşık 100 milyon Euro yatırım yaptı. Bugün Natron Hayat, 65 milyon Euro ciroyla

Maglaç kentinin önemli ekonomik aktörlerinden biri. Hayat Holding Ağaç Grubu Başkanı Haluk Yıldız, AB pazarına ve Rusya'dan Orta Asya ülkelerine kadar geniş bir pazara hitap edebilen Bosna-Hersek'i AB ile uyumlu ve yatırımcılara kolaylık sağlayan mevzuatının, stratejik transit ve lojistik imkanlarının cazip olduğunu söylüyor.